

Till utrikesutskottet

Bakgrund

Utrikesutskottet har berett justitieutskottet tillfälle att yttra sig över två propositioner jämte med anledning av propositionerna väckta motioner. Det handlar dels om proposition 1997/98:174 Sveriges tillträde till Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar och motion 1997/98:U66 av Eva Zetterberg m.fl. (v, mp), dels om proposition 1997/98:175 om Sveriges tillträde till konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring och motion 1997/98:U67 av Bodil Francke Ohlsson m.fl. (mp, v).

I proposition 174 föreslår regeringen att Sverige skall tillträda Fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar. Syftet med fördraget är att totalförbjuda kärnvapenprovsprängningar och andra kärnsprängningar för att förhindra kvalitativ förbättring och utveckling av kärnvapen. Regeringen lägger vidare fram de lagförslag som enligt regeringens bedömning krävs för att Sverige skall kunna tillträda fördraget. Bl.a. föreslår regeringen ändringar i brottsbalken och i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall, vilka båda faller inom justitieutskottets beredningsområde.

I motion U66 förs inte fram några yrkanden som justitieutskottet bör ta ställning till.

I proposition 175 föreslår regeringen att Sverige skall tillträda konventionen om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring (Ottawakonventionen). Regeringen lägger vidare fram de lagförslag som enligt regeringens bedömning krävs för att Sverige skall kunna tillträda konventionen. Bl.a. föreslår regeringen även här ändringar i brottsbalken och i lagen om immunitet och privilegier.

I motion U67 föreslås bl.a. att riksdagen beslutar om en sådan ändring i 22 kap. 6 b § fjärde stycket brottsbalken att rekvisitet *väsentligt* utgår (yrkande 2) samt att olovlig befattningsmedel med minor straffbeläggs även på försöks-, förberedelse- och stämplingsstadiet (yrkande 3).

Ottawakonventionen kommer att träda i kraft den 1 mars 1999 medan det ännu inte går att säga när förutsättningarna för ett ikraftträdande för Fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar kan föreligga.

Överväganden

Inledning

I detta yttrande kommer justitieutskottet att behandla frågor som berör förslagen till ändring i brottsbalken och i lagen om immunitet och privilegier. Det ankommer däremot inte på utskottet att ta ställning till frågan om Sverige bör tillträda de båda konventionerna. Utskottets utgångspunkt är emellertid att Sverige gör detta – i annat fall är den följdlagstiftning som utskottet i det följande behandlar onödig, och den bör i sådana fall avslås.

Utskottet kommer alltså att behandla frågor om straffskalan för de föreslagna brotten, omfattningen av den svenska jurisdiktionen samt, beträffande brottet olovlig befattningsmed minor, frågorna om straffbarhet före fullbordat brott samt rekvisitet *väsentligt* vid grovt brott. Avslutningsvis tar utskottet upp några frågor om samordning av de aktuella lagförslagen dels med varandra, dels med ett förslag om ändring i lagen om immunitet och privilegier i proposition 1998/99:14 Nya överenskommelser om Nordiska investeringsbanken, Nordiska utvecklingsfonden och Nordiska miljöfinansieringsbolaget.

Förslaget till ändring i brottsbalken

Regeringen föreslår att det i brottsbalkens 22 kap. förs in två nya brott, olovlig kärnsprängning och olovlig befattningsmed minor. Straffskalan föreslås i båda fallen vara fängelse högst fyra år vid brott av normalgraden. Vid grovt brott föreslås straffskalan omfatta fängelse i högst tio år eller på livstid. Båda brotten är subsidiära till folkrättsbrottet, se 22 kap. 6 § brottsbalken.

Regeringen anser det lämpligt att straffskalan för de nya brotten är densamma som vid folkrättsbrott och olovlig befattningsmed kemiska vapen (se 22 kap. 6 a § brottsbalken). Utskottet har ingen annan uppfattning. Utskottet anmärker här att fängelse på livstid förekommer i brottsbalken när det är fråga om grova brott där många människors liv sätts i fara genom den brottsliga gärningen. Det finns ingen anledning att frånga denna ordning vid här aktuella brott.

Enligt huvudregeln i 2 kap. 2 § brottsbalken beträffande brott begångna utomlands gäller i princip att brottet tas upp vid svensk domstol och svensk lag tillämpas endast om gärningen är straffbelagd såväl i Sverige som på den ort där gärningen begicks (s.k. dubbel straffbarhet) och gärningsmannen är antingen svensk medborgare eller en utlänning som är bosatt här. Från denna regel görs undantag i 3 §. Bl.a. innebär undantagsregleringen att svensk lag tillämpas vid särskilt allvarlig brottslighet där minimistrafket enligt svensk lag är fängelse i fyra år eller mer. Här saknas alltså krav på dubbel straffbarhet och på svenskt medborgarskap eller bosättning i Sverige. Vidare tillämpas svensk lag på några i sjätte punkten uppräknade brott med ett lägre straffminimum än fängelse fyra år. Dit hör bl.a. folkrättsbrott och olovlig befattningsmed kemiska vapen.

När det gäller de nu aktuella förslagen finns i Fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängning (artikel III) bestämmelser om krav på en

jurisdiktion som för svenskt vidkommande omfattar brott mot fördraget dels på område som Sverige kontrollerar, dels oavsett var brottet begåtts om gärningsmannen är svensk medborgare. I Ottawakonventionen (artikel 9) finns krav som bl.a. innebär att brott som begåtts på av Sverige kontrollerat territorium eller av personer som står under svensk kontroll skall kunna bestraffas i Sverige.

Regeringens förslag går ut på att uppräknningen i sjätte punkten kompletteras med de båda nya brotten. Innebörden i regeringens förslag är att både olovlig kärnsprängning och olovlig befattning med minor kan prövas i Sverige enligt svensk lag oavsett var brottet begåtts och oavsett vem som begått det. Regeringens förslag går alltså längre än vad som krävs för att uppfylla konventionsåtagandena.

Utskottet kan i likhet med regeringen i princip inte se att det skulle vara några problem med en sådan reglering. Tvärtom framstår det som önskvärt att samma regler i detta hänseende gäller för här aktuella brott som för folkrättsbrott och olovlig befattning med kemiska vapen. En faktor som har betydelse i det sammanhanget är, som nyss framgått, att de båda nya brotten, liksom för övrigt även olovlig befattning med kemiska vapen, är subsidiära i förhållande till folkrättsbrottet. En ordning som innebär olika jurisdiktion för de olika brotten skulle – bortsett från svårigheten att motivera en sådan åtskillnad – kunna leda till svårigheter att få en lagföring till stånd.

Denna fråga är emellertid lagtekniskt komplicerad. Detta sammanhänger med att de två ändringar som föreslås i 3 § sjätte punkten kommer att träda i kraft vid olika tidpunkter. Ottawakonventionen kommer, enligt uppgift från Utrikesdepartementet, att träda i kraft den 1 mars 1999; för svenskt vidkommande kommer därvid att gälla att den träder i kraft sex månader efter ratificeringen. Däremot är det osäkert när Fördraget om förbud mot kärnsprängningar kan komma att träda i kraft; det står dock klart att det inte blir innan Ottawakonventionen träder i kraft. Det är sannolikt att ytterligare ändringar kommer att aktualiseras framöver. En ändring i 3 § som inte trätt i kraft skulle komma att onödigtvis komplicera lagstiftningsarbetet. Detta problem bör enligt utskottets mening lösas genom att jurisdiktionsregeln angående olovlig kärnsprängning inte genomförs nu. Lagförslaget bör alltså avslås i den delen, och regeringen får återkomma med ett förslag till riksdagen när det är klarlagt när fördraget träder i kraft. – Utskottet vill i sammanhanget nämna att det från folkrättslig synpunkt inte krävs att konventionsåtagandena är uppfyllda förrän fördraget träder i kraft.

Utskottet övergår till att behandla de två frågor som väckts motionsvägen och som enbart berör Ottawakonventionen.

I 23 kap. brottsbalken regleras bl.a. frågan om i vilken utsträckning försök, förberedelse och stämpling till brott är straffbar. Där framgår att en förutsättning för straffbarhet i dessa fall är att det är särskilt angivet att en sådan gärning är straffbar. Det krävs med andra ord en uttrycklig reglering av den typ som regeringen föreslår i 22 kap. 7 § brottsbalken beträffande brottet olovlig kärnsprängning.

En sådan reglering efterfrågas i motion U67 yrkande 3 (mp, v) även beträffande olovlig befattning med minor.

Enligt regeringens uppfattning omfattar konventionsåtagandet ingen skyldighet att kriminalisera de osjälvständiga brottsformerna (prop. s. 37). De handlingar som omfattas av artikel 1.1.c (att hjälpa eller uppmuntra m.m. någon till konventionsbrott) torde enligt regeringen avse handlingar som i huvudsak kan anses som antingen medhjälp eller anstiftan till brott. Sådana handlingar är, som regeringen anför, straffbara utan något särskilt stadgande härom (se 23 kap. 4 § brottsbalken).

Regeringen pekar särskilt på att varken folkrättsbrott eller olovlig befattningsmed kemiska vapen är straffbara i det tidiga skede av händelseförloppet som här avses. Regeringen framhåller vidare att en skillnad i förhållande till olovlig kärnsprängning är att det sistnämnda brottet fullbordas först genom att kärnsprängningen äger rum. – När det gäller olovlig befattningsmed minor ställs kraven avsevärt mycket lägre; brottet är fullbordat redan när någon utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor. Det är således inte nödvändigt att minorerna kommit till användning även om det som framgår av lagtexten naturligtvis också är straffbart att använda dem.

Justitieutskottet tar för sin del inte ställning till om konventionsåtagandet omfattar att även de osjälvständiga brottsformerna skall kriminaliseras. Detta torde vara en fråga för utrikesutskottet.

Justitieutskottet nöjer sig med att konstatera att ett bifall till motionsyrkandet skulle innebära en betydande utvidgning av det kriminaliserade området jämfört med regeringens förslag. Härtill kommer att lagstiftningen kan komma att uppfattas som bristande i konsekvens om de osjälvständiga formerna av folkrättsbrott och olovlig befattningsmed kemiska vapen, som regeringen påpekar, inte är kriminaliserade medan dessa brottsformer är kriminaliserade när det gäller olovlig befattningsmed minor. Det kan också synas svårförståeligt att stämpling till olovlig befattningsmed minor är kriminaliserat men inte stämpling till olovlig kärnsprängning. Utifrån dessa synpunkter är regeringens förslag att föredra.

Utskottet vill slutligen understryka att ett bifall till det här aktuella yrkandet i motion U67 förutsätter lagreglering. Denna bör i sådana fall göras i 22 kap. 7 § brottsbalken.

Som redan framgått finns en särskild straffskala för det fall den olovliga befattningsmed minor är grov. Straffskalan är fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömandet av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen *väsentligt* bidragit till att minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

I motion U67 yrkande 2 (mp, v) begärs att rekvisitet *väsentligt* skall tas bort.

Enligt regeringen (prop. s. 52) skall det vid bedömandet av om brottet är grovt läggas särskild vikt vid om gärningen *väsentligt* bidragit till att antipersonella minor i stor omfattning kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller att deras hälsa stått på spel.

Utskottet konstaterar att regeringen i sitt förslag givit lagtexten en sådan utformning att alla relevanta omständigheter skall beaktas vid bedömandet av om brottet är grovt men att en omständighet särskilt pekas ut, nämligen att

gärningen *väsentligt* bidragit till att andra människors liv eller hälsa utsatts för fara.

Här kan hävdas att varje användning av antipersonella minor som faller under regleringen typiskt sett sätter människors liv eller hälsa i fara. Utan det särskiljande rekvisitet *väsentligt* skulle alltså alla gärningar som bidragit här till bedömas som grova. Detta vore enligt utskottets mening att gå för långt och skulle alltför mycket begränsa möjligheten att ta hänsyn till andra relevanta omständigheter vid bedömningen. Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag i denna del och avstyrker motion U67 yrkande 2.

Ikraftträdandet

Regeringen föreslår att lagförslagen i propositionerna skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Fördraget om fullständigt förbud mot kärnsprängningar träder i kraft först 180 dagar efter den dag då signatärstaterna deponerat sina ratifikationsinstrument, dock tidigast två år efter det att fördraget öppnats för undertecknande (artikel XIV). Ottawakonventionen träder i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den månad då det fyrtionde ratifikationsinstrumentet deponerats. Som framgått kommer Ottawakonventionen att träda i kraft den 1 mars 1999 medan det är osäkert när fördraget om förbud mot kärnsprängningar kan komma att träda i kraft.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att ändringarna i brottsbalken, liksom övriga lagförslag i ärendena, skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Detta är en ordning som normalt inte bör godtas; i synnerhet inte när det gäller den centrala straffrätten och införandet av nya brott med en mycket sträng straffskala. Samtidigt bör den föreslagna regleringen inte träda i kraft förrän fördraget eller konventionen gör det. Det är numera känt när Ottawakonventionen för svenskt vidkommande träder i kraft. Enligt utskottets mening bör ikraftträdandet för de delar av det här behandlade lagförslaget som rör Ottawakonventionen därför redan nu kunna bestämmas till den 1 juli 1999. I övrigt utgår utskottet från att regeringen sätter den del av regleringen som gäller förbudet mot kärnsprängningar i kraft den dag fördraget kan göras gällande mot Sverige. Motsvarande gäller beträffande regeringens förslag till ändringar i lagen om immunitet och privilegier.

Några samordningsfrågor

Regeringens lagförslag i proposition 175 har utarbetats utan hänsyn till de förslag som lagts fram i proposition 174. Detta leder till att förslagen till ändring i brottsbalken och i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall måste samordnas. När det gäller den sistnämnda lagen måste också ändringarna i SFS 1998:937 och den ännu icke promulgerade ändringen i proposition 1997/98:149 (1997/98:JuU23, rskr. 1997/98:256) beaktas. Vidare finns ett ytterligare förslag till ändring i denna lag i proposition 1998/99:14. Sammantaget leder detta justitieutskottet till att föreslå utrikesutskottet att ge de nya punkterna i bilagan till lagen nummer 59 och 60.

Övrigt

Inom utskottets kansli har upprättats ett förslag till ändring i brottsbalken som beaktar vad utskottet anfört i det föregående. Förslaget återfinns i *bilaga 1*.

Stockholm den 5 november 1998

På justitieutskottets vägnar

Gun Hellsvik

I beslutet har deltagit: Gun Hellsvik (m), Lars-Erik Lövdén (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlöv (kd), Anders G Högmark (m), Ann-Marie Fagerström (s), Maud Ekendahl (m), Morgan Johansson (s), Yvonne Oscarsson (v), Ragnwi Marcelind (kd), Jeppe Johansson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c) och Yilmaz Kerimo (s).

Avvikande mening

Alice Åström (v), Yvonne Oscarsson (v) och Kia Andreasson (mp) anför:

I fråga om det nya brottet olovlig befattning med minor gör vi följande överväganden.

Vi anser att konventionen kräver att även de osjälvständiga brotten kriminaliseras, och vi noterar att regeringen på denna punkt uttrycker viss osäkerhet när den anför att kriminalisering inte krävs utan att gärningar som omfattas av konventionen *torde* kunna bestraffas som anstiftan eller medhjälp. Även om så skulle vara fallet finns det enligt vår mening emellertid anledning att utvidga det straffbara området för att säkerställa att alla straffvärda gärningar också kan bestraffas och göra det svårt eller omöjligt att kringgå bestämmelserna.

Vi föreslår att utrikesutskottet med anledning av motion U67 yrkande 3 föreslår riksdagen ett tillägg i 22 kap. 7 § brottsbalken och att lagrummet alltså nu ges en lydelse som inkluderar försök m.m. till olovlig befattning med minor. En kriminalisering av försök och förberedelse till olovlig kärnsprängning i enlighet med regeringsförslaget, vilket vi stöder, kräver en särskild lagteknisk konstruktion beroende på de olika ikraftträdande-tidpunkterna.

Inte heller i fråga om rekvisitet *väsentligt* vid grovt brott enligt 22 kap. 6 b § delar vi majoritetens uppfattning. Redan att bidra till att många människors liv eller hälsa sätts på spel är i detta sammanhang så straffvärt att detta bör vara tillräckligt för att göra brottet grovt. Om rekvisitet kvarstår kommer dessutom enligt vår mening detta att försvåra tillämpningen av

lagrummet genom att skapa ett onödigt stort tolkningsutrymme för vad som skall anses som grovt brott. Vi anser alltså att utrikesutskottet bör tillstyrka även motion U67 yrkande 2.

Vårt förslag till ändring i brottsbalken framgår av *bilaga 2*.

Lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken
dels att 2 kap. 3 § och 22 kap. 7 § skall ha följande lydelse,
dels att det i balken skall införas två nya paragrafer, 22 kap. 6 b och 6 c §§,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen å sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör försvarsmakten på ett område där en avdelning av försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i utlandsstyrkan inom försvarsmakten,

4. om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet eller svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom område som ej tillhör någon stat och förövats mot svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, försök till sådana brott, folkrättsbrott, olovlig befattningsmed kemiska vapen eller osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, eller

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatssabotage, försök till sådana brott, folkrättsbrott, olovlig befattningsmed kemiska vapen, *olovlig befattningsmed minor* eller osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, eller

7. om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver.

¹ Senaste lydelse 1994:119.

22 kap.**6 b §**

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor (truppminor), döms för olovlig befattnings med minor till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som folkrättsbrott.

Första stycket gäller endast minor som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring.

Sådan befattnings med minor som är tillåten enligt den konvention som avses i andra stycket utgör inte brott.

Är brottet grovt skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömandet om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen väsentligt bidragit till att minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

6 c §

Den som i strid med Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar deltar i eller på annat sätt medverkar till utförandet av en kärnvapenprovsprängning eller någon annan kärnsprängning döms för olovlig kärnsprängning till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som folkrättsbrott.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömandet om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen haft stor betydelse för kärnsprängningen eller om gärningen inneburit fara för människor eller för egendom av särskild betydelse.

7 §²

För försök, förberedelse eller stämpling till landsförräderi eller landssvek skall dömas till ansvar enligt 23 kap. Som stämpling skall även anses att träda i förbindelse med fienden för att förbereda, möjliggöra eller underlätta att brott som nu sagts förövas. För förberedelse eller stämpling under tid, då riket hotas av krig, ockupation eller andra fientligheter, skall dömas till ansvar trots att fientligheter inte utbrutit.

Den som underlåter att avslöja landsförräderi eller landssvek skall dömas till ansvar enligt 23 kap. Till sådant ansvar skall han dömas även om han inte insett men bort inse att brottet höll på att ske.

För försök eller förberedelse till olovlig kärnsprängning skall dömas till ansvar enligt 23 kap.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1999 såvitt avser 2 kap. 3 § och 22 kap. 6 b § och i övrigt den dag regeringen bestämmer.

² Senaste lydelse 1986:645.

1. Lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om brottsbalken
dels att 2 kap. 3 § och 22 kap. 7 § skall ha följande lydelse,
dels att det i balken skall införas två nya paragrafer, 22 kap. 6 b och 6 c §§,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §¹

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som avses i 2 §
efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om det
begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen å
sådan fartyg,

2. om brottet begåtts av någon som tillhör försvarsmakten på ett område
där en avdelning av försvarsmakten befann sig eller om det begåtts av någon
annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat
ändamål än övning,

3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i
utlandsstyrkan inom försvarsmakten,

4. om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet
eller svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom område som ej tillhör någon stat och förövats
mot svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller
mot utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller
luftfartssabotage, flygplatssabotage,
försök till sådana brott, folkrätts-
brott, olovlig befattningsmed
kemiska vapen eller osann eller
ovarsam utsaga inför en inter-
nationell domstol, eller

6. om brottet är kapning, sjö- eller
luftfartssabotage, flygplatssabotage,
försök till sådana brott, folkrätts-
brott, olovlig befattningsmed
kemiska vapen, *olovlig befattningsmed
med minor samt försök, förberedelse
eller stämpling till sådant brott* eller
osann eller ovarsam utsaga inför en
internationell domstol, eller

7. om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är
fängelse i fyra år eller däröver.

¹ Senaste lydelse 1994:119.

22 kap.**6 b §**

Den som använder, utvecklar, tillverkar, förvärvar, innehar eller överlåter antipersonella minor (truppminor), döms för olovlig befattningsmed minor till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som folkrättsbrott.

Första stycket gäller endast minor som avses i konventionen den 18 september 1997 om förbud mot användning, lagring, produktion och överföring av antipersonella minor (truppminor) samt om deras förstöring.

Sådan befattningsmed minor som är tillåten enligt den konvention som avses i andra stycket utgör inte brott.

Är brottet grovt skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömandet om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen bidragit till att minor kommit att användas på ett sätt som inneburit fara för många människors liv eller hälsa.

6 c §

Den som i strid med Förenta nationernas fördrag om fullständigt förbud mot kärnsprängningar deltar i eller på annat sätt medverkar till utförandet av en kärnvapenprovsprängning eller någon annan kärnsprängning döms för olovlig kärnsprängning till fängelse i högst fyra år, om gärningen inte är att bedöma som folkrättsbrott.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömandet om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen haft stor betydelse för kärnsprängningen eller om gärningen inneburit fara för människor eller för egendom av särskild betydelse.

7 §²

För försök, förberedelse eller stämpling till landsförräderi eller landssvek skall dömas till ansvar enligt 23 kap. Som stämpling skall även anses att träda i förbindelse med fienden för att förbereda, möjliggöra eller underlätta att brott som nu sagts förövas. För förberedelse eller stämpling under tid, då riket hotas av krig, ockupation eller andra fientligheter, skall dömas till ansvar trots att fientligheter inte utbrutit.

Den som underlåter att avslöja landsförräderi eller landssvek skall dömas till ansvar enligt 23 kap. Till sådant ansvar skall han dömas även om han inte insett men bort inse att brottet höll på att ske.

För försök, förberedelse eller stämpling till olovlig befattnings med minor skall dömas till ansvar enligt 23 kap.

Denna lag träder i kraft såvitt avser 2 kap. 3 § och 22 kap. 6 b och 7 §§ den 1 juli 1999 och i övrigt den dag regeringen bestämmer.

2. Lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 22 kap. 7 § brottsbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §³

För försök, förberedelse eller stämpling till landsförräderi eller landssvek skall dömas till ansvar enligt 23 kap. Som stämpling skall även anses att träda i förbindelse med fienden för att förbereda, möjliggöra eller underlätta att brott som nu sagts förövas. För förberedelse eller stämpling under tid, då riket hotas av krig, ockupation eller andra fientligheter, skall dömas till ansvar trots att fientligheter inte utbrutit.

Den som underlåter att avslöja landsförräderi eller landssvek skall dömas till ansvar enligt 23 kap. Till sådant ansvar skall han dömas även om han inte insett men bort inse att brottet höll på att ske.

För försök, förberedelse eller stämpling till olovlig befattnings med minor skall dömas till ansvar enligt 23 kap.

För försök eller förberedelse till olovlig kärnsprängning skall dömas till ansvar enligt 23 kap.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

² Senaste lydelse 1986:645.

³ Lydelse enligt den avvikande meningen i 1998/99:JuU1y.

Innehållsförteckning

Till utrikesutskottet.....	1
Bakgrund.....	1
Överväganden	2
Inledning	2
Förslaget till ändring i brottsbalken.....	2
Ikraftträdandet	5
Några samordningsfrågor	5
Övrigt	6
Avvikande mening.....	6
Bilagor:	
1 Utskottets förslag till ändring i brottsbalken.....	8
2 Förslag till ändring i brottsbalken enligt den avvikande meningen	11